

LUTZ PROTIV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

Presuda od 25. kolovoza 1987. godine

NEZVANIČNI SAŽETAK I POVIJEST PREDMETA

A. Osnovne činjenice

Dana 24. kolovoza 1981. godine Okružni sud u Heilbronnu naredio je da se prekine "prekršajni" postupak protiv g. Lutza u pogledu prometnog prekršaja zbog zastare, ali je odbio narediti da se iz državne blagajne Ministarstva financija nadoknade neophodni troškovi i izdaci (notwendige Auslagen) koje je imao podnositelj. Okružni sud je posebno smatrao da bi, prema stanju u spisu, "branjenik najvjerojatnije bio osuđen za prekršaj iz Zakona o prometu". Dana 25. rujna Regionalni sud Heilbronna je odbacio žalbu g. Lutza. Zauzeo je stajalište da je Okružni sud imao pravo staviti predmetne troškove na teret podnositelju predstavke jer da nije bilo tehničke prepreke u obliku zastare, "branjenik bi gotovo sigurno bio oglašen krivim za prekršaj". Žalba Saveznom ustavnom sudu je također bila neuspješna: dana 2. veljače 1982. godine taj sud je naveo, *inter alia*, da "odluka o troškovima i izdacima nije odlučivala o krivici odnosne osobe: ona proizilazi iz same sumnje koja je pala na njega..."

B. Postupak pred Komisijom

Predstavka je uložena Komisiji 14. lipnja 1982. godine i proglašena djelomično prihvatljivom 9. srpnja 1985. godine.

U svom izvješću od 18. listopada 1985. godine Komisija je izrazila mišljenje, sa sedam glasova za i pet protiv, da je povrijeđen članak 6. stavak 2.

Komisija je uputila predmet Sudu 28. siječnja 1986. godine.

IZVOD IZ PRESUDE

PRAVO

48. G. Lutz se žalio na obrazloženja – jednu rečenicu osobito – kazanu u odlukama u kojim njemački sudovi odbijaju da narede povrat njegovih neophodnih troškova i izdataka. On je tvrdio da su oni povrijedili načelo prezumpcije nevinosti propisane člankom 6. stavkom 2. Konvencije, koji predviđa:

"Svatko tko je optužen za kazneno djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže."

Vlada je osporavala tu tvrdnju, zauzimajući stajalište da je članak 6. stavak 2. neprimjenjiv i da je predstavka, shodno tome, nespojiva s odredbama Konvencije; alternativno, ona je tvrdila da nije bilo kršenja članka 6. stavka 2.

Komisija je zauzela suprotno stajalište.

I. VLADIN PRELIMINARNI PRIGOVOR

49. Nakon što je postupak u pogledu "prekršaja" bio prekinut, g. Lutz je morao snositi svoje neophodne troškove i izdatke na osnovu toga što bi, da je postupak nastavljen, on "najvjerojatnije" ili "gotovo sigurno" bio osuđen; on je tvrdio da je time došlo do kršenja članka 6. stavka 2. Konvencije.

Takva predstavka nije "jasno izvan odredbi Konvencije" (v. presudu od 9. veljače 1967. g. u predmetu "Belgian Linguistic", serija A br. 5, str. 18.); ona se odnosi na tumačenje Konvencije i njenu primjenu (članak 45). Kako bi donio odluku, Sud će morati odrediti može li se oslanjati na članak 6. stavak 2. u svezi s odlukama na koje se žali. Za Sud, to je pitanje koje ide u meritum, pa se ne može tretirati samo kao preliminarno pitanje (v. kao najnoviji izvor presudu od 28. kolovoza 1986. g. u predmetu Kosiak, serija A br. 105, str. 19, stavak 32).

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 2.

A. Primjenjivost članka 6. stavka 2.

50. U podnesku Vlade članak 6. stavak 2. se nije mogao primijeniti u ovom predmetu zato što podnositelj predstavke nije "optužen za kazneno djelo". Po zakonodavstvu iz 1968/1975, koje je "dekriminiralo" sitne prekršaje, uključujući naročito prometne prekršaje, optužbe protiv g. Lutza predstavljaju samo "prekršaj" (Ordnungswidrigkeit). Takav prekršaj, tvrdila je Vlada, razlikuje se od kaznenog djela kako po svojim pravnim karakteristikama i posljedicama tako i utvrđenom postupku. Presuda donesena od strane Suda dana 21. veljače 1984. godine u predmetu Öztürk se ograničila na pitanje besplatne pomoći tumača (članak 6. stavak 3. (e)) u okolnostima tog podnositelja predstavke i nije, Vlada je tvrdila, ni na koji način već bilo odlučeno o prihvatljivosti članka 6. stavka 2. u ovom predmetu.

Iz podneska g. Lutza, nasuprot tome, ta prihvatljivost proizilazi jasno iz te presude.

Komisija se složila: dva slučaja su imala slične činjenice i obrazloženje u toj odluci je jednako valjano u odnosu na jamstva članka 6. stavka 2.

51. Sud prvo zapaža da je g. Lutz – kao i g. Öztürk – morao odgovarati za kršenje zahtjeva, *inter alia*, Propisa 1 (2) i 49 (1)(1) Zakona o prometu (v. stavak 13. gore i presudu od 21.

¹ Redni broj i tekst članka izmijenjeni su Protokolom br. 11 (v. članak 32 u tekstu Konvencije)

veljače 1984. godine u predmetu Öztürk, serija A br. 73, str. 9, stavak 11). U njemačkom pravu to nije kazneno djelo (Straftat) ali jeste “prekršaj”. Shodno tome, pitanje koje se postavlja jeste je li ta klasifikacija odlučujuća za Konvenciju.

52. U predmetu Öztürk Sud je odlučio da je podnositelj predstavke bio “optužen za kazneno djelo” u okviru značenja članka 6. stavka 3. Kao što je poznato, jedina točka o kojoj se odlučivalo je bila je li podstavak (c) dao podnositelju predstavke pravo na besplatnu pomoć tumača u domaćem postupku na koji se žalio. Međutim, u odnosu na uvodnu rečenicu stavka 3, Sud je ukazao na stavak 1. istog članka, zbog toga što je Sud konstantno držao da stavak 1. obuhvaća osnovno pravilo; specifičnu primjenu predstavljaju stavci 2. i 3. (v. ranije citiranu presudu Öztürk, str. 17, stavak 47). Nakon potvrđivanja “autonomnosti” koncepta “kazneno” u članku 6, Sud je zaključio da je djelo za koje je g. Öztürk bio optužen “bilo kazneno” u svrhu tog članka (ibid, str. 18. i 21, stavci 50. i 54).

Sud je, prema tome, zaključio na osnovi toga da prilikom upotrebe termina “kaznene optužbe” (*accusation en matière pénale*) i “optužen za kazneno djelo” (*accusé, accusé d’une infraction*) tri stavka članka 6. upućuju na identičnu situaciju. Sud je ranije usvojio sličan pristup članku 6. stavku 2, iako je u kontekstu djelo bilo neosporno kazneno po domaćem pravu (v. presudu od 26. ožujka 1983. g. u predmetu Adolf, serija A br. 49, str. 15, stavak 30. i presudu od 25. ožujka 1983. g. u predmetu Minelli, serija A br. 62, str. 15, stavak 27). Vlada je, štoviše, prihvatila da riječi “optužen za kazneno djelo” imaju isto značenje u sva tri stavka i moraju biti shodno tome i tumačene.

53. Postavljeno pitanje u ovom predmetu je, stoga, općenito isto kao i ono o kojem je već odlučeno u presudi od 21. veljače 1984. godine. Sud ne vidi razloga da odustane od takve odluke, osobito kada su Vlada, Komisija, a i zastupnik podnositelja predstavke ponovili ili uputili na argumente dane u predmetu Öztürk.

54. Kako bi odredio je li “prekršaj” izvršen od strane g. Öztürka bio “kazneni”, Sud je uputio na kriterije usvojene u svojoj presudi od 8. lipnja 1976. godine u predmetu Engel i drugi (serija A br. 22, str. 34.-35., stavak 82). Sud ih je sumirao na sljedeći način:

“Prva stvar koja se mora utvrditi je pripada li tekst koji definira predmetni prekršaj, shodno pravnom sustavu odgovorne strane, kaznenom pravu; nadalje, priroda prekršaja i, na kraju, priroda i stupanj težine kazne koju rizikuje osoba čineći ga, imajući u vidu cilj i svrhu članka 6. prema uobičajenom značenju termina tog članka i zakona države ugovornice (presuda Öztürk, serija A br. 73, str. 18., stavak 50).

Nastavljajući u skladu s tim načelima, Sud je zaključio da je opći karakter pravnih odredbi koje je prekršio g. Öztürk i svrha kazne, tj. odvracanje i kažnjavanje, bila dovoljna da pokaže da je predmetni prekršaj, po svojoj prirodi, bio kazneni sukladno članku 6. (ibid, str. 20, stavak 53). Odlučio je da, shodno tome, nije bilo potrebe za ispitivanjem prekršaja g. Öztürka “također u svjetlu konačno navedenog kriterija...”, da “relativni nedostatak

ozbiljnosti predmetne kazne... ne može prekršaj lišiti njegovog postojećeg kaznenog karaktera" (ibid. str. 21, stavak 54).

Ova razmatranja su također primjenjiva u ovom predmetu.

55. Vlada izgleda, u stvari, kritizira presudu Öztürk zbog zanemarivanja prirode i stupnja strogosti kazne koju rizikuje predmetna osoba. Ona je tvrdila da je to razlika u odnosu na presudu Engel i drugi od 8. lipnja 1976. godine.

Sud ističe da su drugi i treći kriterij, usvojeni u presudama Engel i ostali i Öztürk, alternativni, a ne kumulativni: da bi se primijenio članak 6. u smislu riječi "kaznene optužbe" dovoljno je da prekršaj u pitanju po svojoj prirodi bude "kazneni" sa stajališta Konvencije, kao u ovom predmetu, ili da čini predmetnu osobu podložnom sankciji koja, po svojoj prirodi i stupnju težine, generalno pripada "kaznenoj sferi" (v. također presudu od 28. lipnja 1984. godine u predmetu Campbell i Fell, serija A br. 80, str. 35.-38., stavci 69.-73.).

56. Vlada je također tvrdila da, nakon što je jednom zakonska zastara nastupila, kako je to riješeno u konačnoj odluci Okružnog suda u Heilbronnu od 24. kolovoza 1981. godine, članak 6. stavak 2. je prestao biti primjenjiv zbog toga što više nije bilo moguće osuditi podnositelja predstavke.

Sud se, kao i Komisija, slaže sa Vladom po ovom pitanju. Nema sumnje da je postupak protiv podnositelja predstavke zastario, ali ta činjenica je sudski priznata u odluci od 24. kolovoza 1981. godine (v. stavak 16. gore). Ta odluka je također riješila pitanje troškova, kako je zahtijevano člancima 464. i 467. Zakona o kaznenom postupku, uzeto zajedno s odjeljkom 46. Zakona o "prekršajima", i ostavila podnositelju predstavke da snosi sopstvene neophodne troškove i izdatke. Raspodjela troškova je posljedica i neophodno prati obustavu postupka (članak 464. Zakona o kaznenom postupku – vidi stavak 37. gore; vidi također, *mutatis mutandis*, presudu Minelli ranije citiranu, serija A br. 62, str. 16, stavak 30). Operativne odluke to jasno potvrđuju: nakon početne odluke o obustavi postupka, druge dvije su se ticale troškova postupka i neophodnih troškova i izdataka podnositelja predstavke.

57. Članak 6. stavak 2. je, stoga, primjenjiv u ovom predmetu; Savezni ustavni sud je zaista spomenuo tu odredbu u svojoj presudi od 2. veljače 1982. godine (v. stavak 18. gore). Međutim, mora se ponoviti (v. presudu Öztürk ranije citiranu, serija A br. 73, str. 21-22, stavak 56) da ni u kom slučaju iz ovoga ne slijedi da se samo načelo sustava, usvojeno po ovom pitanju u njemačkom zakonodavstvu – i u svakom drugom zakonodavstvu – dovodi u pitanje. Imajući u vidu veliki broj manjih prekršaja – pogotovo u odnosu na promet – koja nisu tako diskreditirajuća da izvršitelji zaslužuju težinu kaznene mjere, države ugovornice mogu imati dobre razloge za uvođenje sustava koji rješava njihove sudove zadaće rada s većinom tih predmeta. Prenošnje gonjenja i kažnjavanja manjih prekršaja na administrativne organe nije nespojivo s Konvencijom ako je predviđeno da je osoba koja je u pitanju u mogućnosti da takvu odluku, donesenu na toj ravni protiv nje, iznese pred tribunal koji pruža zaštitu prema članku 6.

B. Poštivanje članka 6. stavka 2.

58. Podnositelj predstavke je istakao da on nije nikad imao raspravu pred sudom u pogledu optužbi podignutih protiv njega i, prema tome, nikakvo određenje o tim optužbama nije dano u zakonom propisanom postupku. On je tvrdio da razlozi dani u odlukama po pitanju izdataka i troškova očigledno sadrže utvrđivanje krivice i, prema tome, vode u "prikrivenu osudu".

U podnesku Vlade, odbijanje da se naredi izmirenje neophodnih izdataka i troškova g. Lutza ne predstavlja kažnjavanje ili mjeru koja bi po svojim učincima bila izjednačena s kaznom. Obrazloženje dano u odlukama ne sadrži nikakvu impliciranu ocjenu krivice branjenika: sudovi su opisivali "stanje sumnje" jedino u cilju donošenja pravedne odluke o pitanju plaćanja troškova. Nadalje, tamo gdje je gonjenje obustavljeno, Konvencija nije obvezala države ugovornice da nadoknade štetu osobi "optuženoj za kazneno djelo" za bilo koji gubitak koji je ta osoba mogla pretrpjeti. Pobijane odluke ne mogu biti protivne Konvenciji na osnovi njihovog obrazloženja ako su njihove operativne odredbe - koje su same stekle konačan, obvezujući učinak - bile u suglasnosti s njom.

Komisija smatra, kao i podnositelj predstavke, da je prekršen članak 6. stavak 2. pošto obrazloženje na koje se žali može biti shvaćeno kao sugeriranje da podnositelj predstavke nije samo ostao osumnjičen za učinjeni prekršaj nego je bio i kriv za isti.

59. Sud ističe, prije svega, kao i Komisija i Vlada, da ni članak 6. stavak 2. niti bilo koja druga odredba Konvencije ne daje osobi "optuženoj za kazneno djelo" pravo na povrat njenih troškova gdje je pokrenuti postupak obustavljen. Odbijanje povrata neophodnih izdataka i troškova g. Lutzu, shodno tome, ne vrijedi samo po sebi prezumpciju nevinosti (v. *mutatis mutandis*, presudu Minelli, ranije citiranu, serija A br. 62, str. 17, stavci 34-35). Zastupnik podnositelja predstavke je, štoviše, naveo, u odgovoru na pitanje Predsjednika, da njegov klijent ne osporava to odbijanje, nego samo njegove razloge.

60. Ipak, odluka o odbijanju povrata neophodnih izdataka i troškova tuženom nakon ukidanja postupka može pokrenuti pitanje po članku 6. stavku 2. ako obrazloženje koje ne može biti izdvojeno od izreke (v. istu presudu, str. 18, stavak 38) predstavlja u biti utvrđivanje krivice optuženog, bez prethodno dokazane krivice prema zakonu i, osobito, bez davanja prilike za uporabu prava na obranu (*ibid*, stavak 37).

61. Odbijanje na koje se žali g. Lutz je bilo zasnovano na članku 467. stavku 3, druga rečenica, podstavak 2. Zakona o kaznenom postupku koji je primijenjen u ovom predmetu na osnovi odjeljka 46. Zakona 1968/1975 (v. stavke 16-18 i 37. gore). Ta odredba propisuje jedan od izuzetaka u pravilima njemačkog prava - da se, kada je kazneni postupak obustavljen, neophodni izdaci i troškovi osobe "optužene za kazneno djelo" isplaćuju na teret budžeta (članak 467. stavak 1). Primjenjivanje te odredbe znači da su nadležni sudovi, koji odlučuju na bazi pravednosti i imaju stupanj diskrecije, u obvezi uzeti u obzir, *inter alia*, težinu sumnje koja još leži na osobi koja je u pitanju.

62. U opravdanju svoje odluke da ne naredi da se iz budžeta plate izdaci i troškovi g. Lutzu, Okružni sud u Heilbronnu je naveo da “što se tiče (stanja) predmeta, branjenik bi najvjerojatnije bio osuđen” (v. stavak 16. gore). Odbacujući žalbu podnositelja predstavke, Regionalni sud je našao da bi, između ostalog, da gonjenje nije bilo zakonski zabranjeno, branjenik “gotovo sigurno bio oglašen krivim za prekršaj” (v. stavak 17. gore). Za Savezni ustavni sud, “razlozi za naredbu o izdacima i troškovima u pobijanim odlukama su se... pravilno ograničili na nalaze da bi branjenik najvjerojatnije bio oglašen krivim” (v. stavak 18. gore).

Njemački sudovi su time htjeli naznačiti, što je bilo zahtijevano da urade u svrhu odlučivanja, da još uvijek postoje jake sumnje koje se tiču g. Lutz. Čak i ako rabljeni izrazi mogu izgledati dvosmisleno i nezadovoljavajuće, sudovi su sami sebe u biti ograničili na zapažanje postojanja “osnovane sumnje” da je branjenik “izvršio prekršaj” (članak 5. stavak 1. (c) Konvencije). Na osnovi dokaza, pogotovo ranijih izjava podnositelja predstavke (v. stavke 12, 16. i 17. gore), odluke su opisale “stanje sumnje” i ne sadrže bilo kakve nalaze krivice. U tom smislu one se razlikuju od drugih, više bitnih, detaljnijih odluka koje je Sud razmatrao u predmetu Minelli (v. presudu ranije citiranu, serija A br. 62, str. 8-10, stavci 12-14 i str. 11-12, stavak 16) i također od odluka poništenih od Saveznog ustavnog suda dana 26. ožujka 1987. godine (v. stavak 44. gore).

63. Štoviše, odbijanje da se naredi da se iz budžeta plate g. Lutzu neophodni izdaci i troškovi ne znači kažnjavanje ili mjeru koja može biti izjednačena s kažnjavanjem. U tom smislu, također, predmetni slučaj se jasno razlikuje od predmeta Minelli, kao i od predmeta o kojima je odlučio Savezni ustavni sud dana 26. ožujka 1987. godine (v. stavak 44. gore). Švicarski sudovi su smatrali da g. Minelli treba snositi dio troškova postupka i naredili su mu da plati naknadu privatnim tužiteljima za njihove troškove (v. presudu ranije citiranu, *ibid.*) tretirajući ga, prema tome, kao krivog. Ništa slično se nije desilo u ovom predmetu: g. Lutz nije morao snositi troškove postupka nego jedino svoje izdatke i troškove. Njemački sudovi, postupajući na osnovama pravednosti i imajući u vidu jak stupanj sumnje koji je, kako im se činilo, postojao u pogledu podnositelja predstavke, nisu mu nametnuli nikakvu sankciju nego samo odbili narediti da njegovi neophodni izdaci i troškovi budu plaćeni iz javnih fondova. I, kao što je Sud već istakao, Konvencija, i još preciznije članak 6. stavak 2. – ne obvezuju države ugovornice, gdje je gonjenje bilo obustavljeno, da obeštete osobe “optužene za kazneno djelo” za bilo koji pretrpljeni gubitak.

64. U zaključku, odluka Okružnog suda u Heilbronnu, koju su potvrdili Regionalni i Savezni ustavni sud, nije povrijedila prezumpciju nevinosti zajamčenu podnositelju predstavke člankom 6. stavkom 2.

IZ OVIH RAZLOGA, SUD

1. *Odklaja* jednoglasno primjedbu da je predstavka nespojiva s odredbama Konvencije;
2. *Odlučuje*, s četrnaest glasova za i tri protiv, da je članak 6. stavak 2. primjenjiv u ovom predmetu;

3. *Odlučuje*, sa šesnaest glasova za i jednim protiv, da nije bilo kršenja tog članka.

Sastavljeno na engleskom i francuskom i objavljeno na javnom zasjedanju u Zgradi ljudskih prava, Strasbourg, dana 25. kolovoza 1987. godine.

Marc-André EISSEN
Registar

Rolv RYSSDAL
Predsjednik

Izjava g. Thór Vilhjálmssona i, u skladu sa člankom 51. stavkom 2. Konvencije i pravilom 52. stavkom 2. Pravila Suda, izdvojena mišljenja sljedećih sudija su pridodana ovoj presudi:

- oprečno mišljenje g. Cremonae;
- zajedničko oprečno mišljenje gđe Bindschedler-Robert, g. Matscher i g. Bernhardta.

R. R.

M.-A. E.

IZJAVA SUDIJE THÓR VILHJÁLMSSON-A

Moj glas u ovom predmetu odražava promjenu u odnosu na moje glasovanje u predmetu Öztürk. Ta promjena je ubrzana odlukom većine o tom predmetu.

OPREČNO MIŠLJENJE SUDIJE CREMONA-E

Iako se slažem sa presudom po pitanju odbijanja Vladinih preliminarnih prigovora i po pitanju primjenjivosti članka 6. stavka 2. Konvencije u ovom predmetu, žalim što isto ne mogu uraditi po pitanju suglasnosti s tom odredbom i, u stvari, kao i većina članova Komisije, nalazim povredu iste.

Kako bi odmah razjasnio osnovu određenih stvari, pretpostavit ću sljedeće:

1. Prvo, odobravam odluku da ni članak 6. stavak 2. niti bilo koja druga odredba Konvencije ne daje osobi optuženoj za kazneno djelo pravo na povrat njegovih troškova kada je postupak protiv nje obustavljen i da odbijanje domaćih sudova da narede takav povrat podnositelju predstavke stoga ne vrijeda, samo po sebi, prezumpciju nevinosti (stavak 59. presude).

2. Drugo, ja se također slažem sa presudom da odluka da se odbije takav povrat nakon što je postupak obustavljen, može, međutim, pokrenuti pitanje po članku 6. stavku 2. ako obrazloženje koje ne može biti odvojeno od izreke u biti predstavlja određivanje (*constat*) krivice tuženog (što razumijem u smislu takvog ocjenjivanja) bez prethodnog dokazivanja

krivice u skladu sa zakonom i, osobito, bez prilike da iskoristi svoja prava na obranu (stavak 60. presude).

Pretpostavljajući to, smatram da zaključak o nepostojanju kršenja u toj presudi počiva u biti na dvije točke:

- (a) da su sporna sudska proglašenja domaćih sudova opisala jedino "stanje sumnje" i nisu uključila nalaženje krivice (stavak 62. presude) i
- (b) da odbijanje sudova da naredi povrat neophodnih izdataka i troškova tuženog ne predstavlja mjeru koja bi se mogla izjednačiti s kaznom (stavak 63. presude).

Što se tiče prve točke, jasno je da je element sumnje neodvojiv od same činjenice da je osoba kazneno optužena, ali to je, naravno, nerazdvojivo od osnovnog mehanizma samog kaznenog suđenja. Zaista, među slučajevima gdje osoba može biti lišena slobode, podrazumijevajući da se to uradi u skladu s postupkom propisanim zakonom, sama Konvencija spominje "zakonito uhićenje ili lišenje slobode radi privođenja nadležnoj sudskoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila kazneno djelo" (članak 5. stavak 1. (c)).

U ovom predmetu, međutim, jasna i izričita formulacija od strane sudova u njihovim odlukama koje se tiču podnositelja predstavke, optuženog za kazneno djelo, ide mnogo dalje od toga.

Ustvari, odluka Okružnog suda u Heilbronnu o obustavi postupka protiv podnositelja predstavke, uz istodobno odbijanje da naredi povrat njegovih izdataka i troškova po primjenjivom domaćem zakonu, navedena je u obliku koji, za razliku od mojih kolega, nalazim nedvosmislenim, gdje bi "prema (stanju) predmetu, branjenik bio najvjerojatnije osuđen". Štoviše, Regionalni sud Heilbronn-a, u odbacivanju žalbe podnositelja predstavke, navodi, ponovno nedvosmislenim izrazima, da gonjenje nije bilo zakonom zabranjeno, "branjenik bi gotovo sigurno bio proglašen krivim za prekršaj". Taj sud je također podupro svoju odluku upućujući na priznanje podnositelja predstavke nekih činjenica policiji. Odluka grupe od troje sudija Saveznog ustavnog suda ni u kom slučaju ne mijenja situaciju.

Prema tome, po mom mišljenju, ono što se desilo u ovom predmetu je materijalizacija situacije obuhvaćene stavkom 60. presude (v. gore). Zaista, ovdje imamo sudske odluke koje obustavljaju prekršajni postupak i odbijanje ili potvrđivanje odbijanja povrata izdataka i troškova tuženog čije obrazloženje (koje ne može biti odvojeno od izreke) predstavlja, u biti, utvrđivanje (constat) krivice tuženog (koju, kao što je već navedeno, shvaćam u smislu takvog ocjenjivanja) prije nego je dokazana krivica u skladu sa zakonom i, osobito, prije nego je imao priliku upotrijebiti svoja prava na obranu.

Kao i većina članova Komisije, nalazim da gornja obrazloženja spomenutih sudova mogu biti shvaćena u smislu da je optuženi ustvari kriv za kazneno djelo. To je zaista uobičajeno značenje stvarno upotrijebljene formulacije i kada se dođe do takvog bitnog načela kao što je

prezumpcija nevinosti, ono što je važno nije moguća namjera s kojom su određene riječi bile iznesene u sudskim presudama koje se tiču optuženog nego stvarno značenje tih riječi u široj javnosti. Ono što je odlučujuće je da se na kraju stječe dojam da su sudovi zaista smatrali da je podnositelj predstavke, u stvari, kriv. Rezultat je, bez rezerve, po mom mišljenju, surogat osude tuženog bez pogodnosti zaštite koju pruža članak 6. stavak 2.

Slučajno, pogrešno optužujuće formuliranje u središtu ovog predmeta nije u biti različito od onoga što je u središtu predmeta Minelli, u kojem je Sud našao povredu te odredbe. Napravljen je jedan pokušaj da se stvori razlika između ta dva predmeta na osnovi "kaznenog sadržaja" i to me dovodi do druge točke na koju se oslanja nalaz o nepostojanju povrede u presudi u ovom predmetu.

Što se tiče pitanja odsustva kazne ili mjere koja može biti izjednačena s njom, ja bih rekao da bi takva kazna ili mjera, naravno, pojačala moj zaključak, ali njeno odsustvo ga u svakom slučaju ne obesnažuje. Načelo prezumpcije nevinosti može biti povrijeđeno neovisno od primjene takve kazne ili mjere. Ta prezumpcija prati osobu optuženu za kazneno djelo kroz cijelo suđenje sve do osude. To zaista ključno načelo modernog kaznenog suđenja bi bilo žalosno lakomisljeno ako bi se njegov djelokrug morao ograničiti na neprimjenjivanje kazne ili, da ponovno upotrijebim formulaciju presude, mjere koja može biti jednaka s njom. Kažnjavanje je obično samo posljednji stupanj u razvoju kaznenog suđenja i moderno zakonodavstvo također predviđa osude bez kažnjavanja ili mjere koje se mogu izjednačiti s tim (v. npr. u britanskom sustavu "potpuni opoziv" ili oslobađanje).

Ono što je odlučujuće za ovu svrhu nije neprimjena kažnjavanja nego činjenica sudske ocjene krivice podnositelja predstavke, a u ovom predmetu ono što formulacija predmetnih sudskih odluka ustvari nameće.

Stoga sam našao povredu članka 6. stavka 2. Konvencije.

ZAJEDNIČKO OPREČNO MIŠLJENJE SUDIJA BINDSCHEDLER-ROBERTA, MATSCHERA I BERNHARDTA O PRIMJENJIVOSTI ČLANKA 6.

Iz razloga naznačenih u oprečnom mišljenju koje smo izrazili u predmetu Öztürk, ne možemo, na žalost, podržati presudu Suda; mišljenja smo da u predmetu ove vrste članak 6. Konvencije nije primjenjiv.

KLJUČNI POJMOVI: Prezumpcija nevinosti / Utvrđivanje kaznenih optužbi